

Tool 'Naar een gedeeld werkconcept'

Inhoudsopgave

Toelichting en achtergrondinformatie	2
Bijlage 1: Stap 1 - Instructies 'Construeren individuele conceptmap'	7
Bijlage 2: Werkblad 'Construeren conceptmap FE'	9
Bijlage 3: Stap 2 - Dialoog in groepjes + veelvoorkomende misconcepties	14
Bijlage 4: Stap 3 – Instructies 'Construeren gedeelde conceptmap'	16

Aparte bijlage: PowerPoint-bestand 'Werkblad – Gezamenlijke conceptmap A1 formaat'

Toelichting en achtergrondinformatie

Wat is een gedeeld werkconcept en waarom is het belangrijk?

Veel leraren en schoolleiders streven ernaar dat steeds meer leraren formatief evalueren (FE) toepassen in hun lessen. Daarom zetten ze flink in op een schoolbrede implementatie van FE. Een belangrijke stap in deze schoolbrede implementatie is het ontwikkelen van een gedeeld werkconcept over FE.

Iedere leraar, of deze nu veel of juist weinig ervaring heeft met FE, heeft bepaalde beelden bij FE. Deze beelden worden gevormd door een combinatie van theoretische inzichten of praktijkinzichten, maar ook opvattingen (meningen, overtuigingen, verwachtingen of gevoelens) omtrent FE. Samen vormen deze beelden **het individuele werkconcept** van leraren.

Voor een succesvolle schoolbrede implementatie van FE is het belangrijk dat er een gedeelde basis aan beelden bestaat over FE. Oftewel een bepaalde mate van consensus over FE: wat verstaan we onder FE, hoe willen wij FE toepassen in onze lessen, welke kansen en uitdagingen zien we hierbij etc.? Deze mate van consensus noemen we hier **een gedeeld werkconcept**. Zo'n gedeeld werkconcept maakt communicatie tussen leraren makkelijker en is daarmee bevorderlijk voor de schoolbrede implementatie van FE.

Een gedeeld werkconcept ontstaat niet zomaar. Leraren kunnen verschillen in hun individuele werkconcepten. Ook kunnen individuele werkconcepten **misconcepties** over FE bevatten: ze hebben beelden bij FE die niet blijken te kloppen, waardoor FE niet doelmatig of verkeerd geïmplementeerd kan worden (bijvoorbeeld FE is lesgeven zonder cijfers). Ook kan er snel sprake zijn van **schijnconsensus**: leraren denken het met elkaar eens te zijn, maar als ze een dieper gesprek met elkaar voeren blijken ze toch hele andere dingen te bedoelen (bijvoorbeeld over wanneer, waarop en hoe je feedback geeft).

Om een gedeeld werkconcept te bereiken is het daarom belangrijk om als school te investeren in **dialoog** tussen leraren. De tool 'Naar een gedeeld werkconcept' helpt hierbij, doordat leraren door middel van concept mapping hun individuele werkconcept over FE expliciet maken, hierover met elkaar in gesprek gaan, en samen hun gedeelde werkconcept over FE in beeld brengen in een gezamenlijke conceptmap.

Wanneer en met wie?

Het is aan te bevelen om deze tool op meerdere momenten in het schoolbrede implementatieproces in te zetten. Zo krijg je zicht op veranderingen in het gedeelde werkconcept en blijf je concrete werkconcepten hebben om met elkaar te bespreken en verder uit te denken.

Zowel leraren die veel of weinig ervaring hebben met FE kunnen deelnemen. Het is interessant om juist hun verschillende individuele werkconcepten op te halen, om zo te kunnen toewerken naar een gedeeld werkconcept over FE.

Wat is een conceptmap?

Bij het maken van een conceptmap over FE staat de volgende focusvragen centraal:

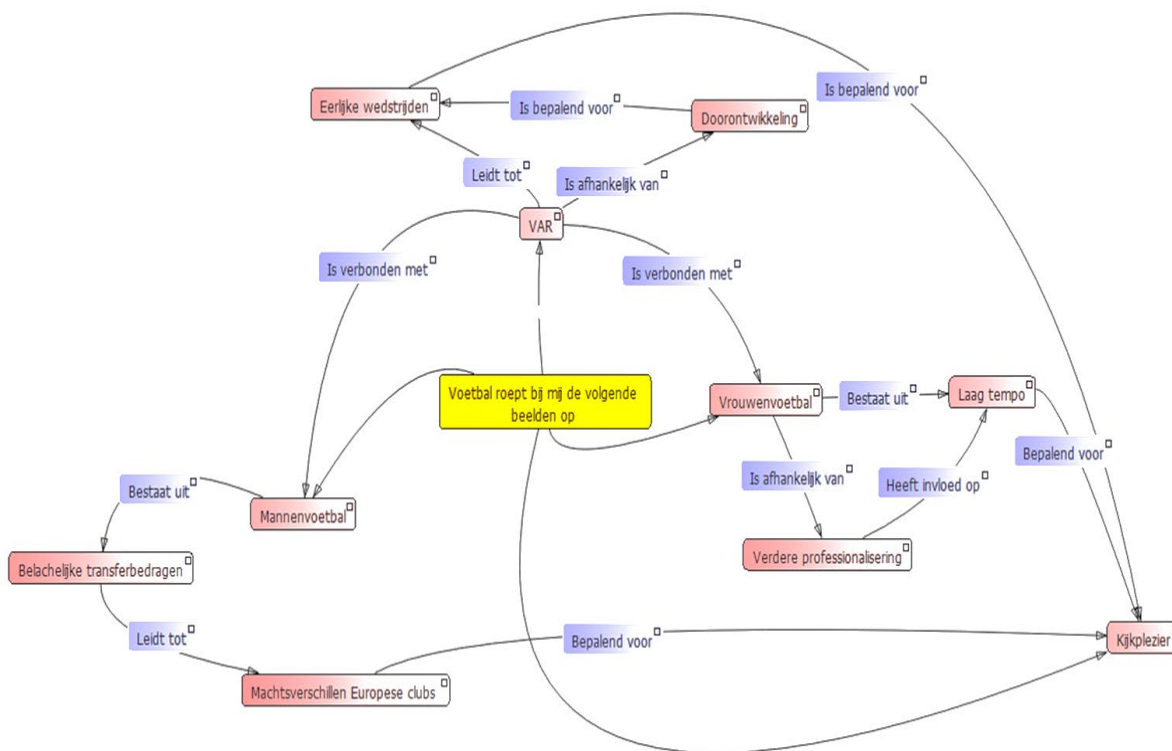
- Ik weet over FE het volgende... (denk aan theoretische inzichten en praktijkinzichten)

- Ik vind van FE het volgende... (denk aan meningen, overtuigingen, verwachtingen of gevoelens)

Deze focusvragen roepen bij leraren bepaalde beelden, of concepten, op over FE. Tevens hebben leraren ideeën over hoe deze concepten met elkaar in verbinding staan. Door deze concepten te noteren en de verbindingen ertussen te visualiseren, maak je een conceptmap.

Het aan elkaar **toelichten** van deze concepten en verbindingen is cruciaal, want de toelichtingen geven pas echt inzicht in een individueel of gedeeld werkconcept.

De onderdelen van een concept map worden met behulp een voorbeeld over voetbal toegelicht. In onderstaande figuur staat het voorbeeld over voetbal, waarin de focusvraag **geel** is, concepten **rood** zijn en de toelichting van de verbindingen in **paars** is weergegeven.

Hieronder worden de onderdelen uit de concept map in meer detail toegelicht.

Concepten (rood in concept map): worden vaak in vakjes gezet of omcirkeld. Een concept wordt in één of enkele woorden omschreven.

Toelichtingen van concepten (niet weergegeven in concept map): toelichtingen van concepten kunnen bestaan uit theoretische inzichten of praktijkinzichten, maar ook opvattingen (meningen, overtuigingen, verwachtingen of gevoelens). Deze toelichtingen zijn erg belangrijk, want hiermee maak je duidelijk wat jij met een concept bedoelt.

In onderstaande tabel staan een twee voorbeelden van concepten met bijbehorende toelichtingen.

Focusvraag	'Voetbal roept bij mij de volgende beelden op:'
Concept	Toelichtingen
VAR	<ul style="list-style-type: none"> • Nieuwe ontwikkeling binnen het voetbal, die zorgt voor eerlijkere wedstrijden doordat met behulp van videobeelden wedstrijdmomenten kunnen worden beoordeeld (inzicht) • Ik vind de VAR nog niet altijd goed werken. Het systeem moet nog doorontwikkeld worden. Soms grijpt de VAR bijvoorbeeld niet in, en soms wel. Hiervoor moeten duidelijkere regels komen. Lijkt nu nog wat willekeurig (inzicht en mening) • Zou sneller moeten werken. Leidt nu tot veel dode spelmomenten, dat is saai (mening)
Mannenvoetbal	<ul style="list-style-type: none"> • Zowel nationale competities (bijv. Eredivisie) als internationale competities (bijv. Champions League) (inzicht) • Jammer dat de Eredivisie zoveel zwakker is dan andere Europese competities, zoals uit Engeland en Spanje (mening en inzicht) • Ik vind dat jonge voetballers tegenwoordig echt veel te veel verdienen. Dit maakt het voetbal kapot (overtuiging, mening en inzicht)

Verbindingen (pijlen in concept map): lijnen die getrokken worden tussen de concepten. De lijnen geven veronderstelde relaties tussen de concepten weer.

Toelichtingen van verbindingen (paars in concept map): met de toelichtingen van verbindingen kan je bijvoorbeeld aangeven maken dat een bepaald concept voorwaardelijk is voor een ander concept. Of dat een concept bestaat uit een aantal andere concepten.

Hieronder staan voorbeelden van toelichtingen van verbindingen.

... is nodig voor...	... heeft een wisselwerking met ...
... is bepalend voor is verbonden met ...
... heeft invloed op heeft betrekking op ...
... is afhankelijk van is in interactie met ...
... zodat bestaat uit ...

Hoe werkt de tool?

De tool bestaat uit drie stappen, die hieronder kort worden toegelicht. Uitgebreide instructies per stap zijn te vinden in de bijlagen 1 – 4.

Stap 1: Opstellen van individuele conceptmaps

Voordat leraren met elkaar de dialoog aangaan over hun gedeelde werkconcept, is het belangrijk dat iedere leraar eerst zijn/haar eigen individuele werkconcept over FE in beeld brengt. Dat doen leraren door allemaal hun eigen conceptmap te maken over FE, inclusief toelichtingen van de concepten en verbindingen.

Deelnemers

- Alle leraren die met FE werken, of hiermee aan de slag gaan. Dit kunnen zowel meer als minder ervaren leraren zijn.

Benodigheden

- Instructies ‘Construeren individuele conceptmap’ (bijlage 1).
- Werkbladen ‘Construeren conceptmap FE’ (bijlage 2): print voor elke deelnemer één exemplaar van bijlage 2 op A3-formaat, dus per leraar 5 pagina’s (1 kladversie, 1 definitieve conceptmap en de 3 pagina’s van het toelichtingenblad).
- Pennen voor alle deelnemers

Tijdsduur: +/- 45 minuten

Stap 2: Dialoog in groepjes

Nadat elke leraar een individuele conceptmap heeft gemaakt, gaan ze in groepjes van drie of vier leraren met elkaar in gesprek over overeenkomsten en verschillen in hun conceptmaps. Welke *concepten* delen ze, en welke niet? En ook belangrijk: welke overeenkomsten en verschillen zien ze in hun *toelichtingen* van de concepten? Ze noteren de overeenkomsten en verschillen in bijlage 3.

Bijvoorbeeld: Leraren zien dat ze allemaal het concept ‘feedback’ in de conceptmap hebben geplaatst. Dit concept is daarmee een gedeeld concept. Echter, in de toelichtingen zien ze dat ze verschillende dingen onder feedback verstaan, het anders toepassen, en andere uitdagingen zien. Deze verschillen noteren ze in bijlage 3.

Deelnemers

- Alle leraren die bij stap 1 een individuele conceptmap hebben gemaakt, verdeeld over sub-groepjes van 3-4 leraren.

Benodigheden

- Individuele conceptmaps
- Bijlage 3 ‘Dialoog in groepjes’, geprint voor elk groepje
- Pennen

Tijdsduur: +/- 40 minuten

Stap 3: Opstellen van gedeelde conceptmap

Tijdens deze stap maken *alle leraren* samen een conceptmap met daarin hun *gedeelde concepten en toelichtingen* over FE. Belangrijk: als een concept of toelichting niet door iedereen gedeeld wordt, wordt deze niet opgenomen in de conceptmap, maar ingevuld op het werkblad 'Niet gedeelde concepten'. De opbrengst is een conceptmap met daarin het gedeelde werkconcept over FE *op dat moment*. Die conceptmap biedt mogelijk aanleiding tot vervolgstappen, zoals het werken aan (verdere) conceptverheldering over FE.

Deelnemers

- Alle leraren die bij stap 2 in sub-groepjes op zoek zijn gegaan naar verschillen en overeenkomsten in hun individuele conceptmaps.
- Moderator: om het groepsproces te leiden, neemt één leraar de rol van moderator op zich. Deze leraar zorgt ervoor dat onderstaande instructies voor de constructie van de conceptmap worden gevolgd en stuurt discussies bij zodra de discussies afwijken van het doel. Deze moderator doet zelf *niet* inhoudelijk mee, maar is alleen procesbegeleider

Benodigdheden

- Individuele conceptmaps & notities van dialoog (stap 1 en 2)
- Bijlage 4, met daarin instructies, het werkblad 'Toelichtingenblad concept FE' (A3-formaat), en het werkblad 'Niet gedeelde concepten' (A4 formaat).
- PowerPoint-bestand 'Werkblad – Gezamenlijke conceptmap A1 formaat': geprint op A1 formaat
- Pennen en post-its

Tijdsduur: +/- 60 minuten

Uitvoering van de stappen

De drie stappen hoeven niet allemaal op één moment te worden gezet. Het opstellen van individuele en gedeelde conceptmaps is namelijk een vrij intensieve activiteit. We adviseren daarom om stap 1 op één bepaald moment te zetten, gevolgd door stap 2 en 3 op een later moment (bijvoorbeeld twee teambijeenkomsten).

Bijlage 1: Stap 1 – Instructie construeren individuele conceptmap

Het maken van een individuele conceptmap bestaat uit het doorlopen van vier stappen. Deze stappen voeren leraren individueel uit. Ze gebruiken daarvoor de werkbladen uit **bijlage 2**.

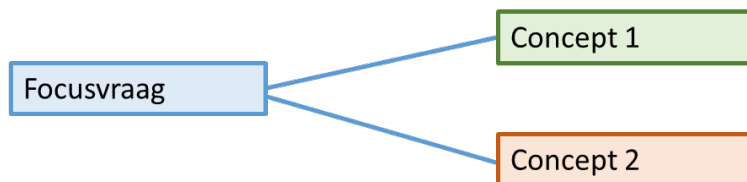
Stap A: Concepten bedenken

Bedenk concepten op basis van de focusvragen.

In het midden van de lege conceptmap zie je de focusvragen staan, die bedoeld zijn om je aan het denken te zetten. Die focusvragen roepen bepaalde concepten bij je op.

- Stap 1a: Schrijf de betreffende concepten verspreid op de conceptmap op
- Stap 1b: Verbind deze concepten middels een lijn met de focusvragen. Let op: verbindingen tussen de focusvragen en concepten hoeft je niet toe te lichten. Verbindingen tussen concepten zelf licht je wel toe.

Herhaal deze stap totdat je geen nieuwe concepten meer kan bedenken. Beperk het aantal concepten tot maximaal twintig. Anders wordt de conceptmap onoverzichtelijk.

Tip: maak eerst een kladversie van jouw individuele conceptmap, en maak daarna de definitieve conceptmap (op blad 1 en 2 van bijlage 2)

Stap B: Concepten toelichten

Licht alle concepten toe op het *toelichtingenblad* met:

- opvattingen, bijvoorbeeld jouw mening, wat roept iets bij je op (emoties), jouw overtuiging of waarden en normen;
- ideeën, bijvoorbeeld zaken die je nog zou willen realiseren, of volgens jou beter/anders zouden kunnen;
- theoretische of praktijkinzichten: zoals voorbeelden, opgedane inzichten, bijvoorbeeld uit eigen of geobserveerde lessen;
- meningen en gevoelens
- anekdotes, bijvoorbeeld situaties waarover je hebt gehoord, die je hebt meegemaakt.

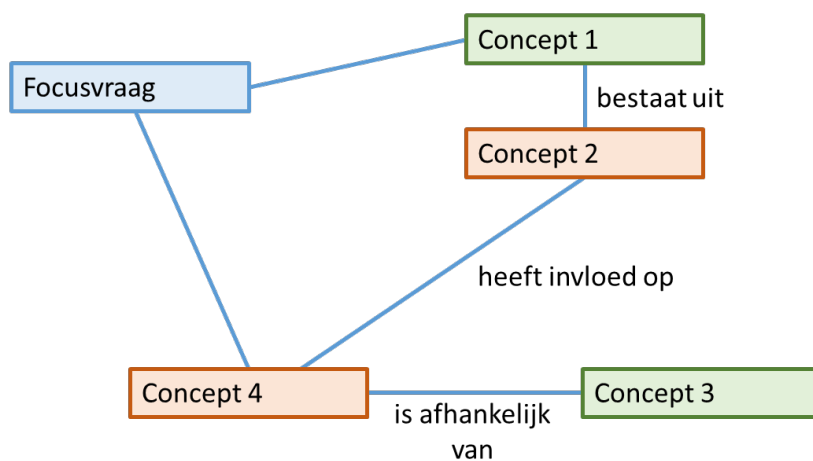
Herhaal deze stap totdat alle concepten zijn toegelicht.

Stap C: Maak verbindingen

Maak verbindingen tussen de concepten en licht die verbindingen toe door de aard van de verbinding erbij te noteren. Denk hierbij aan de volgende typen verbindingen:

- is bepalend voor...
- heeft invloed op...
- is afhankelijk van...
- zodat...
- in wisselwerking met...

- is verbonden met...
- bestaat uit...
- heeft betrekking op...
- heeft tot gevolg dat...
- ...

Bijlage 2: Werkblad kladversie 'Construeren conceptmap FE'

<p>Stap A</p> <p>a) Bedenk een concept op basis van de focusvragen. Bedenk concepten op basis van:</p> <ul style="list-style-type: none">○ Theoretische en praktische inzichten○ Overtuigingen○ Houding○ Verwachtingen○ Wensen○ Emoties <p>b) Verbind dit concept met de focusvragen of een ander</p>	<p>Teken hier de ruwe schets (kladversie) van jouw conceptmap</p>
<p>Stap B</p> <p>Licht het concept toe met</p> <ul style="list-style-type: none">○ (Persoonlijke) voorbeelden○ Anekdoten○ Ideeën○ Opvattingen○ ... <p>Gebruik hiervoor het toelichtingenblad (volgende pagina).</p>	
<p>Herhaal stap 1 en 2 voor andere concepten die in je opkomen. Tip: maak de conceptmap niet te complex en probeer maximaal 20 concepten aan te houden.</p>	
<p>Stap C</p> <p>a) Maak verbindingen tussen concepten.</p> <p>b) Licht de verbindingen toe door de aard van de verbinding erbij te noteren. Denk hierbij aan:</p> <ul style="list-style-type: none">○ Is bepalend voor...○ Heeft invloed op...○ Is afhankelijk van...○ Zodat...○ In wisselwerking met...○ Is verbonden met...○ Bestaat uit...○ Heeft betrekking op...	
<p>Tip</p> <p>Maak eerst een ruwe schets van een conceptmap, en daarna een definitieve conceptmap.</p>	

Focusvragen:

- Ik **weet over** FE het volgende... (denk aan theoretische inzichten en praktijkinzichten)
- Ik **vind van** FE het volgende... (denk aan meningen, overtuigingen, verwachtingen of gevoelens)

Bijlage 2: Werkblad definitieve versie 'Construeren conceptmap FE'

<p>Stap A</p> <p>c) Bedenk een concept op basis van de focusvragen. Bedenk concepten op basis van:</p> <ul style="list-style-type: none">○ Theoretische en praktische inzichten○ Overtuigingen○ Houding○ Verwachtingen○ Wensen○ Emoties <p>d) Verbind dit concept met de focusvragen.</p>	<p>Teken hier de definitieve versie van jouw conceptmap</p>
<p>Stap B</p> <p>Licht het concept toe met</p> <ul style="list-style-type: none">○ (Persoonlijke) voorbeelden○ Anekdoten○ Ideeën○ Opvattingen○ ... <p>Gebruik hiervoor het toelichtingenblad (volgende pagina).</p>	
<p>Herhaal stap 1 en 2 voor andere concepten die in je opkomen. Tip: maak de conceptmap niet te complex en probeer maximaal 20 concepten aan te houden.</p>	
<p>Stap C</p> <p>c) Maak verbindingen tussen concepten.</p> <p>d) Licht de verbindingen toe door de aard van de verbinding erbij te noteren. Denk hierbij aan:</p> <ul style="list-style-type: none">○ Is bepalend voor...○ Heeft invloed op...○ Is afhankelijk van...○ Zodat...○ In wisselwerking met...○ Is verbonden met...○ Bestaat uit...○ Heeft betrekking op...	
<p>Tip</p> <p>Maak eerst een ruwe schets van een conceptmap, en daarna een definitieve conceptmap.</p>	

Focusvragen:

- Ik **weet over** FE het volgende... (denk aan theoretische inzichten en praktijkinzichten)
- Ik **vind van** FE het volgende... (denk aan meningen, overtuigingen, verwachtingen of gevoelens)

Bijlage 2: Werkblad 'Toelichtingenblad conceptmap FE'

Concept:	Concept:	Concept:	Concept:
<i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>	<i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>	<i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>	<i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>
<i>Concept:</i>	<i>Concept:</i>	<i>Concept:</i>	<i>Concept:</i>
<i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>	<i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>	<i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>	<i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>

Concept: <i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>	Concept: <i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>	Concept: <i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>	Concept: <i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>
Concept: <i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>	Concept: <i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>	Concept: <i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>	Concept: <i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>

Concept: <i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>	Concept: <i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>	Concept: <i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>	Concept: <i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>
Concept: <i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>	Concept: <i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>	Concept: <i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>	Concept: <i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>

Bijlage 3: Stap 2 - Dialoog in sub-groepjes

De activiteiten van stap 2 zijn:

- De groepjes noteren hun gedeelde concepten *en* de concepten of toelichtingen waarover geen overeenstemming is in de tabel hieronder.
- Misconcepties achterhalen: mogelijk komen tijdens de dialoog in deze fase misconcepties naar boven bij sommige leraren. Noteer deze misconcepties in onderstaande tabel. Voorbeelden van veelvoorkomende misconcepties staan onder deze tabel.

Gedeelde concepten, met ook een gedeelde toelichting van die concepten
Niet-gedeelde concepten of concepten waarvan de toelichting niet gedeeld is
Gevonden misconcepties

	Misconcepties in de VO-context	Misconcepties in de HBO
1	Formatief evalueren betekent cijferloos lesgeven.	
2	Formatief evalueren is het aantal toetsen voor een cijfer drastisch verminderen.	
3	Formatief evalueren is hetzelfde als “goed lesgeven”.	
4	Een toets is formatief of summatief.	
5	Formatief evalueren is het inzetten van een instrument, zoals een oefentoets of rubric	Formatief toetsen is het inzetten van een oefentoets.
6	Formatief evalueren is hetzelfde als feedback geven. Hoe meer feedback, hoe beter.	Formatief toetsen is hetzelfde als feedback geven. Hoe meer feedback, hoe beter.
7	Bij formatief evalueren moeten leerlingen hun eigen leerdoelen formuleren.	
8	Bij formatief evalueren is de leerling eigenaar van het eigen leren en de leraar de coach is.	Formatief toetsen betekent dat de verantwoordelijkheid bij de student ligt en de leraar de coach is.
9	Formatief evalueren werkt niet, want leerlingen werken alleen voor een cijfer.	Formatief toetsen werkt niet, want studenten werken alleen voor een cijfer.
10	Formatief evalueren werkt niet voor alle leerlingen, bijvoorbeeld niet voor jonge leerlingen, vmbo-leerlingen en niet voor mijn kind.	
11	Formatief evalueren vereist het inzetten van een ELO of digitaal volgsysteem waarin alles wordt vastgelegd.	Formatief toetsen vereist het inzetten van een ELO of digitaal volgsysteem waarin alles wordt vastgelegd.
12	Bij formatief evalueren moet ik iedere leerling individueel benaderen en dat is niet mogelijk in een klas met 30 leerlingen.	
13		Formatief toetsen betekent nóg meer toetsen, en daarmee minder aandacht voor het leren.
14		Summatief toetsen is een optelsom van alle (deel) formatieve toetsen.
15		Formatief toetsen vereist nieuwe toetsvormen. Oude toetsvormen, zoals een kennistoets zijn voor formatief niet bruikbaar.

Bijlage 4: Stap 3 – Instructies ‘Construeren gedeelde conceptmap’

In stap 3 gaan *alle leraren* samen een gezamenlijk concept construeren. De sub-groepjes van stap 2 gaan hier dus samenwerken met elkaar. Hieronder staan de instructies om tot zo’n conceptmap te komen.

Aanpak

Stap A: Concepten toevoegen (+/- 30 minuten):

- Om de beurt geven leraren aan welk *concept* (inclusief toelichting) zij willen toevoegen aan de gedeelde conceptmap. Hun toevoeging moet gebaseerd zijn op de dialoog in sub-groepjes (stap 2): het kunnen dus alleen gedeelde concepten uit stap 2 zijn.
- Leraren moeten consensus bereiken over de toevoeging. Daarvoor kan het nodig zijn om de volgende vragen te bespreken:
 - Is het concept helder? Of is aanscherping nodig?
 - Is het concept van toegevoegde waarde voor de conceptmap?
- Als consensus bereikt wordt:
 - het concept wordt op een post-it geschreven en op de conceptmap geplakt. De positie op conceptmap maakt nog niets uit.
 - de toelichting van het concept wordt opgeschreven op het toelichtingenblad. Eén leraar noteert toelichtingen op het toelichtingenblad. Dit doet een leraar die niet aan de beurt is om een concept of verbinding toe te voegen. Hierin kan gerouleerd worden.
- Deze stap eindigt zodra alle gedeelde concepten op post-its zijn geschreven en op de conceptmap zijn geplakt, of wanneer het maximaal aantal concepten is bereikt. Net als bij het construeren van de individuele conceptmaps, geldt hier ook weer een maximum van 20 concepten.

Stap B: Verbindingen toevoegen (+/- 30 minuten):

- Om de beurt geven leraren aan welke *verbinding* (inclusief toelichting) zij willen toevoegen aan de gedeelde conceptmap. Hun toevoeging moet gebaseerd zijn op hun eigen individuele conceptmap en de dialoog in groepjes (stap 1 en 2).
- Leraren moeten consensus bereiken over de toevoeging. Daarvoor kan het nodig zijn om de volgende vragen te bespreken:
 - Is de verbinding helder? Of is aanscherping nodig?
 - Is de verbinding van toegevoegde waarde voor de conceptmap?
- Als consensus bereikt wordt:
 - Indien nodig: herschik de post-its met concepten op de conceptmap waartussen je een verbinding wil maken, zodat de verbinding makkelijker te maken is.
 - Teken de verbinding op de conceptmap door de concepten aan elkaar te verbinden
 - Licht de verbinding toe door bij de verbindingslijn de aard van de verbinding te noteren.
- Deze stap eindigt zodra alle verbindingen zijn gemaakt en toegelicht.

Wat te doen als geen consensus bereikt wordt?

Indien geen consensus bereikt wordt over een concept of verbinding, dan worden deze niet toegevoegd aan de gedeelde conceptmap. Noteer deze concepten op het werkblad ‘Niet gedeelde concepten’. Hier kunnen heel relevante concepten tussen zitten of juist misconcepties die wel aanvullende aandacht verdienen. Beslis gezamenlijk of en hoe jullie in een vervolgssessie aandacht besteden aan deze niet gedeelde concepties.

Bijlage 4: Werkblad 'Toelichtingenblad conceptmap FE'

<p>Concept:</p> <p><i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i></p>		<p>Concept:</p> <p><i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i></p>	<p>Concept:</p> <p><i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i></p>
<p>Concept:</p> <p><i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i></p>		<p>Concept:</p> <p><i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i></p>	<p>Concept:</p> <p><i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i></p>

Concept: <i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>	Concept: <i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>	Concept: <i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>	Concept: <i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>
Concept: <i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>	Concept: <i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>	Concept: <i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>	Concept: <i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>

Concept: <i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>	Concept: <i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>	Concept: <i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>	Concept: <i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>
Concept: <i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>	Concept: <i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>	Concept: <i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>	Concept: <i>Toelichting: (persoonlijke) voorbeelden, anekdotes, ideeën, opvattingen</i>

Bijlage 4: Werkblad 'Niet gedeelde concepten'

Niet-gedeelde concepten of concepten waarvan de toelichting niet gedeeld is

